

MINISTERUL EDUCAȚIEI
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Gh!d

de educație rutieră
pentru învățământul
liceal

Autori:
Gabriela Bărbulescu
Cătălina Chendea
Olimpia Ioniță

Ghid realizat cu sprijinul Direcției Rutiere din cadrul
Inspectoratului General al Poliției Române.

MINISTERUL
EDUCAȚIEI

MINISTERUL
AFACERILOR
INTERNE

CUPRINS

ARGUMENT	3
<i>De ce educație rutieră de la primar la liceu?</i>	3
REPERE LEGISLATIVE	6
Legislația rutieră	6
Prevederi generale	6
Primul ajutor.....	10
ACTIVITATEA INTRODUCATIVĂ	12
De ce să respectăm regulile de circulație?.....	12
ACTIVITATEA 1: EU, PIETON	14
Când ești pieton, nu privi în telefon!	14
ACTIVITATEA 3: EU, PIETON	16
Sunt pieton, am drepturi și obligații!	16
ACTIVITATEA 1: EU, PASAGER	18
Sunt un pasager responsabil!.....	18
ACTIVITATEA 2: EU, PASAGER	21
Pasagerul și obligațiile lui	21
ACTIVITATEA 3: EU, PASAGER	23
Cum călătorim normal într-un cadru nonformal.....	23
ACTIVITATEA 1: EU, CONDUCĂTOR	26
Comportamente de risc în trafic	26
ACTIVITATEA 2: EU, CONDUCĂTOR	28
Deplasarea cu moped	28
ACTIVITATEA 3: EU, CONDUCĂTOR	32
Eu conduc, eu decid	32
Anexa 1. Activitatea: De ce să respectăm regulile de circulație?	34

ARGUMENT

De ce educație rutieră de la primar la liceu?

Toți facem parte din trafic. Dezvoltarea economică și accesul neîngrădit la piețe de desfacere din lumea întreagă au dus la creșterea neconținută a parcului auto, ceea ce generează o serie de implicații pe plan economic și social. Toate aceste implicații sunt de fapt fenomene pe care le trăiește zilnic omul. La orice oră din zi și sau din noapte, indiferent de anotimp, de îndată ce ieșim din locuință sau din școală, ne trezim în mijlocul unei mulțimi de pietoni și de vehicule: biciclete, trotinete, autoturisme, mijloace de transport în comun etc.

Fie că este vorba de calitatea noastră de pieton, pasager sau conducător de vehicul, toți avem datoria de a cunoaște regulile de circulație și de a respecta ceilalți participanți la trafic. În aceste condiții este firesc să ne asigurăm că persoanele cel mai importante din societatea noastră, copiii, sunt cele care beneficiază de sprijinul nostru pentru a deveni pietoni, pasageri sau conducători responsabili, care cunosc și respectă regulile de circulație. De aceea se impune cunoașterea acestor reguli de la cea mai fragedă vârstă, adaptate nivelului de înțelegere al copiilor. Astfel, copiii sunt îndrumați să rețină regulile de circulație pentru pietoni, să știe cum să circule, singuri și în grup, cum să traverseze corect strada, să nu folosească strada ca loc de joacă, să cunoască regulile de comportare în timpul călătoriei, în funcție de mijlocul de transport utilizat, să cunoască culorile semaforului și semnificația lor, să cunoască semnificația unor indicatoare de circulație pentru pietoni, aspecte din activitatea agentului de circulație, să cunoască și să înțeleagă consecințele nerespectării regulilor de circulație.

Educația rutieră are ca scop formarea și dezvoltarea competențelor care să asigure o conduită rutieră responsabilă, în calitate de pietoni, pasageri, conducători de vehicule cu două roți și, în cazul tinerilor peste 18 ani, a vehiculelor cu trei și patru roți.

Pot fi utilizate mai multe argumente care susțin importanța și necesitatea educației rutiere la școală, de la micii școlari la liceeni:

- competențele de educație rutieră se încadrează la „competențe sociale și civice”, una dintre competențele cheie formulate de Comisia Europeană. Competențele cheie sunt acelea care permit adaptarea flexibilă și rapidă a absolventului în societate. Cunoașterea, aplicarea și respectarea prevederilor legislative rutiere constituie o condiție esențială a integrării sociale. Educația rutieră sau, mai degrabă, educația pentru prevenirea riscului rutier, urmărește formarea abilităților și competențelor rutiere personale, de grup și sociale în rândul preșcolarilor și elevilor din învățământul preuniversitar.
- OUG 195/2002, cu modificările și completările ulterioare, prevede obligația unităților de învățământ de a organiza periodic activități de educație rutieră. Deși legislația prevede obligația organizării unor „ore de educație rutieră”, contextul educativ actual a demonstrat că, în cadrul educației pentru formarea abilităților de viață, eficiența formativă este realizată cu rezultate maxime prin activități practice. Pe lângă caracterul interactiv și atractiv pentru copii, aceste activități au avantajul de a-i pune de copii și tineri în situații concrete, mult mai apropiate de viața reală. Prin intermediul unor activități practice, aplicative, elevul interacționează, investighează, experimentează, descoperă, găsește soluții, își asumă responsabilități, alege, decide, pentru ca, ulterior, să devină independent, în siguranță.

- costul accidentelor rutiere, în pierderi de vieți omenești și pagube materiale, este enorm. La nivel mondial, anual, aproximativ 1,25 de milioane de persoane își pierd viața în accidente rutiere, cauza principală fiind excesul de viteză, avertizează Organizația Mondială a Sănătății într-un raport din 2017. Acest număr este relativ stabil din anul 2007 și până în prezent. Un copil moare la fiecare 3 minute într-un accident rutier. După maladii și malformații congenitale, accidentul rutier se manifestă ca imediat următoarea cauză care determină mortalitatea în rândul tinerei generații datorită absenței unor abilități primare de auto-siguranță. 95% din accidentele rutiere sunt cauzate de erori umane și doar 5% au cauze tehnice. 80% dintre milioanele de oameni grav răniți în accidente rutiere au pățit asta pentru că nu au respectat regulile rutiere sau elementele de siguranță. Singura soluție pentru reducerea numărului de accidente datorate erorii umane este educația rutieră, de la vârste cât mai fragede.
- pe lângă metodele și măsurile legale și pe lângă tot mai numeroasele sisteme de siguranță implementate de producătorii de vehicule, vorbim de conduita rutieră: ceea ce facem pe trotuar, pe stradă, în parc, în spațiile comune pietonilor și conducătorilor de vehicule. De asemenea, este important cum mergem, cum stăm, ce poziție a corpului adoptăm, cum ne-am structurat atenția, ce simțuri folosim cu precădere, ce experiențe am avut, în ce mediu am trăit, care ne sunt prietenii, modul în care ne raportăm la ceilalți și la mediu. Fiecare lucru în parte ne definește, fiecare eveniment sau trăire ne amprentează. Astfel apare atitudinea. Iar conștientizarea atitudinii și a modului de gândire și raportare la mediu este elementul care, pe drum, poate face diferența între viață și moarte. Atitudinea pornește de la familie, colegi, școală, experiențe, pregătire, credințe și valori. Atitudinea structurează modul în care ne raportăm la reguli, la legislație (ce alegem să aplicăm, ce alegem să încălcăm). Atitudinea conturează comportamentul participantului la trafic. Rolul școlii este să contureze o atitudine responsabilă în trafic.

Insecuritatea rutieră în rândul copiilor și tinerilor este rezultanta unui fenomen complex:

- mediul fizic nesigur determinat, în principal, de o infrastructură neadaptată la provocările traficului rutier;
- mediul social permisiv generat de absența informațiilor relevante, de inconștiență, de dezinteresul parental, de mediatizarea comportamentelor atipice care încurajează promovarea imaginii personale;
- caracteristicile psihice ale vârstei, fie că este vorba de limitări fizice impuse de vârstă, fie că este vorba de fenomene bine cunoscute, ca: presiunea anturajului, teribilism sau modelul parental negativ;
- tendința tinerilor de încălcare a regulilor și de respingere a autorității;

Motivația alegerii organizării și desfășurării activităților practice de educație rutieră are la bază câteva argumente definitorii și evitarea transformării educației pentru siguranță rutieră într-un obiect de studiu teoretic:

- conștientizarea, de către elevi, a necesității acestui tip de educație;
- absența constrângerilor;
- spațiul real, dar și simulările, oferă mai multe situații resursă decât o planșă sau un manual;
- valorificarea experienței copiilor, care pot stabili mai ușor conexiuni;

- acumularea de noi informații și formarea abilităților prin experiențe personale și de grup;
- exersarea abilității de rezolvare de probleme și dezvoltarea creativității elevilor;
- conștientizarea riscului rutier.

Cele trei ghiduri de educație rutieră (destinate cadrelor didactice din învățământul primar, secundar inferior și secundar superior) au rolul de a stimula și sprijini profesorii în implementarea obligației legale de educație rutieră. ***Această obligație legală nu se adresează exclusiv diriginților.*** Încurajăm toate cadrele didactice să se implice activ în această componentă educativă, dat fiind rolul extrem de important pe care îl au profesorii în creșterea gradului de siguranță rutieră a copiilor. În acest sens, recomandăm stabilirea în consiliul clasei a modului în care se va implica fiecare profesor, în funcție de disciplina predată și de timpul disponibil. Atragem atenția că activitățile propuse în ghid pot fi implementate de orice cadru didactic, indiferent de specialitate.

Ghidurile sunt mai degrabă o culegere de posibile activități, care pot fi aplicate ca atare, simplificate, extinse etc. Ele au fost gândite să corespundă cât mai multor comunități, dar fiecare cadru didactic poate adapta activitățile de educație rutieră la specificul elevilor, al școlii, al localității. Cel mai important este să conștientizăm că factorii de risc sunt multipli și rolul nostru este cu atât mai important.

REPERE LEGISLATIVE

Legislația rutieră

Cele două documente de bază care reglementează circulația pe drumurile publice sunt:

1. Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 195/2002 **privind circulația pe drumurile publice, modificată și republicată (OUG 195/2002)**
2. Hotărârea de Guvern nr. 1.391 din 4 octombrie 2006, pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 **privind circulația pe drumurile publice republicată, cu modificările și completările ulterioare (HG 1391/2006).**

Prevederi generale

OUG 195/2002

Art. 29

(1) Circulația pe drumurile publice se desfășoară în conformitate cu regulile de circulație și cu respectarea semnificației semnalizării rutiere realizate prin mijloacele de semnalizare, semnalele și indicațiile polițistului rutier care dirijează circulația, semnalele speciale de avertizare luminoase sau sonore, de semnalizare temporară și semnalele conducătorilor de vehicule.

(2) Participanții la trafic sunt obligați să respecte și semnalele polițiștilor de frontieră, ale îndrumătorilor de circulație ai Ministerului Apărării Naționale, ale organelor fiscale din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală aflați în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, ale agenților căilor ferate, ale persoanelor desemnate pentru dirijarea circulației pe sectoarele de drum pe care se execută lucrări de reabilitare a acestora, ale membrilor patrulilor școlare de circulație care acționează în imediata apropiere a unităților de învățământ, precum și ale nevăzătorilor, potrivit prevederilor din regulament.

Art. 30

(1) Mijloacele de semnalizare rutieră sunt:

a) sistemele de semnalizare luminoasă sau sonoră;

b) indicatoarele;

c) marcajele;

d) alte dispozitive speciale.

(2) Mijloacele de semnalizare rutieră se constituie într-un sistem unitar, se realizează și se instalează astfel încât să fie observate cu ușurință și de la o distanță adecvată, atât pe timp de zi, cât și pe timp de noapte, de cei cărora li se adresează și trebuie să fie în deplină concordanță între ele, precum și într-o stare tehnică de funcționare corespunzătoare.

(3) Semnalele luminoase pentru dirijarea circulației în intersecții au următoarele semnificații:

a) semnalul de culoare verde permite trecerea;

b) semnalul de culoare roșie interzice trecerea;

c) semnalul de culoare galbenă împreună cu cel de culoare roșie interzic trecerea.

Art. 31

Participanții la trafic trebuie să respecte regulile de circulație, semnalele, indicațiile și dispozițiile polițistului rutier, precum și semnificația diferitelor tipuri de mijloace de semnalizare rutieră, în următoarea ordine de prioritate:

a) semnalele, indicațiile și dispozițiile polițistului rutier;

b) semnalele speciale de avertizare, luminoase sau sonore ale autovehiculelor, prevăzute la art. 32 alin.

(2) lit. a) și b) ;

c) semnalizarea temporară care modifică regimul normal de desfășurare a circulației;

d) semnalele luminoase sau sonore;

e) indicatoarele;

f) marcajele;

g) regulile de circulație.

Art. 32

(1) Semnalele speciale de avertizare luminoase sunt emise intermitent de dispozitivele de iluminare montate pe autovehicule și au următoarele semnificații:

a) lumina roșie obligă participanții la trafic să oprească în direcția de mers cât mai aproape de marginea drumului;

b) lumina albastră obligă participanții la trafic să acorde prioritate de trecere;

c) lumina galbenă obligă participanții la trafic să circule cu atenție.

Art. 35

(1) Participanții la trafic trebuie să aibă un comportament care să nu afecteze fluenta și siguranța circulației, să nu pună în pericol viața sau integritatea corporală a persoanelor și să nu aducă prejudicii proprietății publice ori private.

(2) Participanții la trafic sunt obligați ca, la cererea polițistului rutier, să înmâneze acestuia documentul de identitate sau, după caz, permisul de conducere, documentul de înmatriculare ori de înregistrare a vehiculului condus, documentele referitoare la bunurile transportate, precum și alte documente prevăzute de lege.

(3) În exercitarea atribuțiilor care îi revin, polițistul rutier are dreptul să verifice vehiculul, precum și identitatea conducătorului sau a pasagerilor aflați în interiorul acestuia atunci când există indicii despre săvârșirea unei fapte de natură contravențională sau penală.

HG 1391/2006

Art. 52

(1) Semnalul de culoare roșie interzice trecerea.

(2) La semnalul de culoare roșie vehiculul trebuie oprit înaintea marcajului pentru oprire sau, după caz, pentru trecerea pietonilor, iar în lipsa acestuia, în dreptul semaforului. Dacă semaforul este instalat deasupra ori de cealaltă parte a intersecției, în lipsa marcajului pentru oprire sau pentru trecerea pietonilor, vehiculul trebuie oprit înainte de marginea părții carosabile a drumului ce urmează a fi intersectat.

(3) Atunci când semnalul de culoare roșie funcționează concomitent cu cel de culoare galbenă, acesta anunță apariția semnalului de culoare verde.

Art. 53

(1) Când semnalul de culoare galbenă apare după semnalul de culoare verde, conducătorul vehiculului care se apropie de intersecție nu trebuie să treacă de locurile prevăzute la art. 52 alin. (2), cu excepția situației în care, la apariția semnalului, se află atât de aproape de acele locuri încât nu ar mai putea opri vehiculul în condiții de siguranță.

(2) Semnalul de culoare galbenă intermitent permite trecerea, conducătorul de vehicul fiind obligat să circule cu viteză redusă, să respecte semnificația semnalizării rutiere și a regulilor de circulație aplicabile în acel loc.

Art. 75

(1) Marcajele servesc la organizarea circulației, avertizarea sau îndrumarea participanților la trafic. Acestea pot fi folosite singure sau împreună cu alte mijloace de semnalizare rutieră pe care le completează sau le precizează semnificația.

(2) Marcajele se aplică pe suprafața părții carosabile a drumurilor modernizate, pe borduri, pe lucrări de artă, pe accesorii ale drumurilor, precum și pe alte elemente și construcții din zona drumurilor. Marcajele aplicate pe drumurile publice trebuie să fie reflectorizante sau însoțite de dispozitive reflectorizante care trebuie să-și păstreze proprietățile de reflexie și pe timp de ploaie sau ceață.

Art. 76

Marcajele aplicate pe drumurile publice sunt:

a) longitudinale, care pot fi:

- 1. de separare a sensurilor de circulație;**
- 2. de separare a benzilor pe același sens;**

b) de delimitare a părții carosabile;

c) transversale, care pot fi:

- 1. de oprire;**
- 2. de cedare a trecerii;**
- 3. de traversare pentru pietoni;**
- 4. de traversare pentru bicicliști;**

d) diverse, care pot fi:

- 1. de ghidare;**
- 2. pentru spații interzise;**

3. pentru interzicerea staționării;

4. pentru stații de autobuze, troleibuze, taximetre;

5. pentru locuri de parcare;

6. săgeți sau inscripții;

e) laterale aplicate pe:

1. lucrări de artă (poduri, pasaje denivelate, ziduri de sprijin);

2. parapete;

3. stâlpi și copaci situați pe platforma drumului;

4. borduri.

Art. 88

(1) Semnalele polițistului care dirijează circulația au următoarele semnificații:

a) brațul ridicat vertical semnifică atenție, oprire pentru toți participanții la trafic care se apropie, cu excepția conducătorilor de vehicule care nu ar mai putea opri în condiții de siguranță. Dacă semnalul este dat într-o intersecție, aceasta nu impune oprirea conducătorilor de vehicule care se află deja angajați în traversare;

b) brațul sau brațele întinse orizontal semnifică oprire pentru toți participanții la trafic care, indiferent de sensul lor de mers, circulă din direcția sau direcțiile intersectate de brațul sau brațele întinse. După ce a dat acest semnal, polițistul poate coborî brațul sau brațele, poziția sa însemnând, de asemenea, oprire pentru participanții la trafic care vin din față ori din spate;

c) balansarea, pe timp de noapte, în plan vertical, a unui dispozitiv cu lumină roșie ori a bastonului fluorescent-reflectorizant semnifică oprire pentru participanții la trafic spre care este îndreptat;

d) balansarea pe verticală a brațului, având palma orientată către sol, semnifică reducerea vitezei;

e) rotirea vicioasă a brațului semnifică mărirea vitezei de deplasare a vehiculelor sau grăbirea traversării drumului de către pietoni.

(2) Polițistul care dirijează circulația poate efectua semnal cu brațul ca vehiculul să avanseze, să depășească, să treacă prin față ori prin spatele său, să îl ocolească prin partea sa stângă sau dreaptă, iar pietonii să traverseze drumul ori să se oprească.

(3) La efectuarea comenzilor prevăzute la alin. (1) și (2), polițistul poate folosi și fluierul.

Art. 89

(1) Oprirea participanților la trafic este obligatorie și la semnalele date de:

a) polițiștii de frontieră;

b) îndrumătorii de circulație ai Ministerului Apărării;

c) agenții de cale ferată, la trecerile la nivel;

d) personalul autorizat din zona lucrărilor pe drumurile publice;

e) membrii patrulilor școlare de circulație, la trecerile pentru pietoni din apropierea unităților de învățământ;

f) nevăzători, prin ridicarea bastonului alb, atunci când aceștia traversează strada.

(2) Persoanele prevăzute la alin. (1) lit. a)-d) pot efectua și următoarele semnale:

a) balansarea brațului în plan vertical, cu palma mâinii orientată către sol sau cu un mijloc de semnalizare, care semnifică reducerea vitezei;

b) rotirea vicioasă a brațului, care semnifică mărirea vitezei de deplasare a vehiculelor, inclusiv grăbirea traversării drumului de către pietoni.

Art. 92

(1) Polițistul rutier aflat într-un autovehicul al poliției poate utiliza și dispozitive luminoase cu mesaje variabile pentru a transmite o dispoziție sau o indicație participanților la trafic. Aceste semnale pot fi adresate concomitent cu transmiterea unui apel prin amplificatorul de voce.

(2) Polițistul rutier aflat într-un autovehicul al poliției poate executa semnale cu brațul, cu sau fără baston reflectorizant, scos pe partea laterală dreaptă a vehiculului. Acest semnal semnifică oprire pentru conducătorii vehiculelor care circulă în spatele autovehiculului poliției. Același semnal efectuat pe partea stângă a autovehiculului semnifică oprire pentru conducătorii vehiculelor care circulă pe banda din partea stângă în același sens de mers ori în sens opus celui al autovehiculului poliției.

Primul ajutor

Lege nr. 95 din 14 aprilie 2006, cu modificările și completările ulterioare:

Art. 93

(1) *Acordarea primului ajutor de bază, fără echipamente specifice, se efectuează de orice persoană instruită în acest sens sau de persoane fără instruire prealabilă acționând la indicațiile personalului specializat din cadrul dispeceratelor medicale de urgență sau al serviciilor de urgență prespitalicească de tip SMURD și serviciului de ambulanță județean și Serviciului de Ambulanță București-Ilfov, având ca scop prevenirea complicațiilor și salvarea vieții până la sosirea unui echipaj de intervenție.*

(2) *Fiecare cetățean are obligația să anunțe direct sau să se asigure că un caz de urgență a fost anunțat deja, la numărul 112, înainte sau concomitent cu acordarea primului ajutor, fiind obligat să respecte indicațiile specializate oferite de personalul dispeceratului de urgență.*

(3) *Acordarea primului ajutor calificat se efectuează în regim public, este o datorie a statului și un drept al cetățeanului și nu poate fi efectuată în scop comercial.*

(4) *Primul ajutor calificat se acordă într-un cadru instituționalizat, de echipe aflate sub coordonarea inspectoratelor pentru situații de urgență, în colaborare cu autoritățile publice locale și structurile Ministerului Sănătății.*

Art. 97

(1) *Asistența medicală publică de urgență în faza prespitalicească este asigurată de serviciile de ambulanță județene și Serviciul de Ambulanță București-Ilfov, precum și de echipajele integrate ale Serviciilor mobile de urgență, reanimare și descarcerare, aflate în structura inspectoratelor pentru situații de urgență, a autorităților publice locale și a spitalelor județene și regionale.*

(4) *Personalul din cadrul centrelor de apel unic de urgență 112, precum și din cadrul dispeceratelor medicale va fi special pregătit în centre de formare acreditate și autorizate de Ministerul Sănătății, Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul de Telecomunicații Speciale*

Ordin comun al ministrului sănătății și al ministrului afacerilor interne nr. 2021/2008, respectiv nr. 691/2008 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare ale titlului IV „Sistemul național de asistență medicală de urgență și de prim ajutor calificat” din Legea nr. 95/2006

Anexa **Normele de aplicare** în domeniul primului ajutor de bază și primul ajutor calificat:

Art. 1

Acordarea primului ajutor de bază se face cu sau fără materiale sanitare de prim ajutor de către persoanele aflate la locul incidentului, respectând indicațiile personalului de specialitate din dispeceratul de urgență până la sosirea echipajelor de intervenție.

Art. 2

În lipsa indicațiilor de specialitate, persoanele aflate la locul incidentului acordă primul ajutor de bază conform cunoștințelor dobândite în cadrul cursurilor de prim ajutor la care au participat.

Art. 3

În cazul în care persoanele aflate la locul incidentului nu au cunoștințele necesare acordării primului ajutor, și nici nu pot obține indicații de specialitate, ele acționează pentru a îndepărta pericolul de victimă, sau, după caz, pentru a îndepărta victima de un pericol iminent și pentru a asigura confortul victimei până la sosirea echipajelor de intervenție, evitând efectuarea unor manevre care pot agrava situația pacientului.

Art. 4

Persoanele aflate la locul unui accident rutier vor evita scoaterea victimelor din autovehiculele accidentate cu excepția situației în care exista un pericol iminent de explozie, incendiu, înec sau prăbușire care necesita evacuarea zonei înaintea sosirii echipajelor de intervenție.

Art. 5

Persoanele aflate la locul unui accident vor evita transportul accidentaților cu mijloace nemedicale cu excepția situației în care ele se află în zone izolate și nu exista posibilitatea de a accesa sistemul de urgență prin Numărul Unic de Apel 112 sau prin alte mijloace, sau, a situației în care se impune evacuarea zonei în care se află accidentatul din cauza unui pericol iminent.

Art. 18

Acordarea primului ajutor calificat se face pe bază de protocoale și proceduri precum și pe baza indicațiilor medicale la distanță, atunci când este utilizat sistemul de telemedicină.

ACTIVITATEA INTRODUCȚIVĂ

De ce să respectăm regulile de circulație?

Obiective:

- Reamintirea regulilor de circulație pentru pietoni;
- Înțelegerea necesității cunoașterii și respectării regulilor de circulație;
- Cunoașterea semnificației celor mai des-întâlnite indicatoare rutiere pentru pietoni.

Resurse:

- **Materiale:** film, imagini cu indicatoarele rutiere, fișe de lucru
- **Timp:** 1 oră de curs
- **Metode și procedee:** conversația euristică, dezbateră, observația, munca independentă

Repere teoretice:

- Marcaje și indicatoare rutiere pentru pietoni;
- Reguli de traversare pentru pietoni (prin locuri marcate, special amenajate/locuri nemarcate dar în care traversarea este permisă);
- Traversarea în condiții de siguranță (cum ne asigurăm la traversare).

Desfășurare:

- **Prezentați elevilor filmul** cu simularea unui accident de circulație (acțiune a poliției rutiere române): <https://www.youtube.com/watch?v=XXdjoipw7zE>
- **Activitate frontală:** Discuție-dezbateră în urma vizionării materialului.

Ce ați reținut din informațiile oferite de ofițerul de poliție din film?

Ați văzut oameni procedând asemeni băiatului din simularea poliției? Ce s-a întâmplat/Ce s-ar fi putut întâmpla?

Voi ați procedat vreodată astfel? Ce s-a întâmplat/Ce s-ar fi putut întâmpla?

Care a fost scopul acestei acțiuni?

Considerați că este necesară respectarea regulilor de circulație? Argumentați răspunsul.

Care credeți că sunt cele mai frecvente cauze ale accidentelor de circulație?

Câte accidente în care sunt implicați elevi de 11-14 ani credeți că au loc într-un an? Care credeți că sunt consecințele acestor accidente?

- **Activitate frontală:** Prezentați elevilor statisticile din Anexa 1-Activitatea: De ce să respectăm regulile de circulație? și discutați pe baza acestora. Îndrumați elevii să formuleze concluzii referitoare la consecințele nerespectării regulilor de circulație.
- **Activitate pe grupe:** Împărțiți elevii în trei grupe. Fiecare grupă primește 12 cartonașe cu întrebări. (Anexa 2-Activitatea: De ce să respectăm regulile de circulație? Elevii din grupă iau pe rând câte un cartonaș și răspund la întrebare. În cazul în care un elev nu știe să răspundă, colegii din grupă îl pot ajuta. La finalul activității vor fi evidențiate pentru fiecare grupă întrebările la care elevii nu au știut răspunsul sau la care nu sunt siguri de răspunsul dat.

Reflecție:

Elevii vor completa pe un post-it următoarele enunțuri:

- Regula de circulație pe care nu o încalc niciodată este _____.
- Regula de circulație pe care o încalc cel mai des este _____.
- Activitatea se încheie cu o discuție despre cum fiecare dintre noi este responsabil de propria siguranță în circulație, dar și de siguranța celorlalți.

ACTIVITATEA 1: EU, PIETON

Când ești pieton, nu privi în telefon!

Obiective:

- conștientizarea riscurilor la care se expun pietonii care utilizează telefonul mobil în timp ce se deplasează sau traversează strada;
- identificarea alternativelor de eliminare a situațiilor de risc provocate de utilizarea tehnologiei în timpul deplasării ca pieton.

Resurse:

- **Materiale:** laptop, videoproiector, ecran, recuzită pentru jocul de rol
- **Timp:** 1 oră de curs

Metode și procedee: activitatea practică, conversația euristică, observația.

**Recomandăm ca, în funcție de disponibilitatea de timp a profesorilor clasei, orele să se desfășoare fie în aceeași zi, fie în interval de maxim o săptămână.*

Repere teoretice:

- Utilizarea de către pietoni a căștilor și a telefonului mobil, când traversează strada;
- Adoptarea unui comportament care să nu afecteze fluenta și siguranța circulației, să nu pună în pericol viața sau integritatea corporală a persoanelor.

Desfășurare:

- **Proiectați filmul** următor, accesând linkul: <https://www.youtube.com/watch?v=l26IqdZ3Mpl>.

- **Discutați**, la nivelul clasei, contextele prezentate în materialul vizionat.

Sugestii de întrebări:

Ce comportamente necorespunzătoare ați observat în film și care sunt consecințele acestora?

Căror riscuri sunt expuși pietonii care utilizează telefonul mobil/căștile, altele decât cele prezentate anterior ?

- Următorul moment al lecției constă într-un **joc de rol**, sub forma unei scenete.
Distribuiți elevilor roluri pentru un joc de simulare a unui accident rutier provocat de un pieton care folosește telefonul mobil în timp ce traversează strada prin loc nepermis/nemarcant, fără indicator sau semafor.
Rolurile interpretate de elevi pot fi dintre cele mai diverse: un pietonul neatent, un șofer care circulă regulamentar, autoritățile venite la fața locului (polițist, medicul de pe salvare), reporteri, observatori, familiile persoanelor implicate în accident etc.
La sfârșitul acestui moment, elevii vor spune cum s-au simțit, ce au învățat din această experiență, ce a fost bine, ce a fost rău, ce comportament ar schimba în ceea ce îi privește.
- Solicitați elevilor să recunoască, în materialul următor, comportamentul adolescenței care face diferența dintre viață și moarte: <https://www.youtube.com/watch?v=oqXIObJsUVY>

Reflecție:

Elevii vor construi un mesaj adresat unei persoane apropiate pe care să o atenționeze asupra pericolelor la care se expune atunci când folosește tehnologia în timp ce se deplasează sau traversează strada.

Mesajul va fi expediat destinatarului prin poșta electronică cu titlul: **„CÂND EȘTI PIETON, NU PRIVI ÎN TELEFON!”**

Pe tema adusă în discuție, puteți realiza o campanie de conștientizare la nivelul școlii.

ACTIVITATEA 3: EU, PIETON

Sunt pieton, am drepturi și obligații!

Obiective:

- Familiarizarea cu drepturi și obligații ale pietonilor.
- Identificarea situațiilor cu cel mai mare impact asupra periclitării siguranței pietonilor în trafic cu scopul evitării acestora.

Resurse:

- **Materiale:** fișa de lucru, laptop, videoproiector, ecran, postit-uri
- **Timp:** 1 oră de curs
- **Metode:** conversație euristică, brainstorming, vizionare film, munca în echipă

Repere teoretice:

- Circulația pietonilor pe trotuare;
- Circulația pietonilor pe drumurile fără trotuare;
- Traversarea unei străzi marcate/nemarcate cu indicator, semafor, cu/fără prezența agentului de circulație.

Desfășurare:

- Citiți elevilor enunțurile de mai jos și cereți-le să noteze cu **Adevărat** sau **Fals** fiecare situație expusă.
 1. Atunci când circulă pe marginea unui drum sau pe carosabil, pietonul se poate deplasa pe orice parte a drumului. (F)
 2. În cazul în care lipsește marginea sau trotuarul, pietonul poate folosi pista pentru biciclete, având obligația de a permite trecerea acestora. (A)
 3. Dacă mai multe persoane se deplasează pe carosabil, atunci ele trebuie să meargă în șir. (A)
 4. Când pietonul traversează un drum cu două benzi pe sens, trebuie să se asigure că șoferii mașinilor care circulă pe prima bandă îl lasă să treacă. (F)
 5. Pietonii trebuie să se asigure la traversare, chiar dacă semaforul arată culoarea verde. (A)
 6. După coborârea din mijlocul de transport, pietonul poate traversa prin spatele acestuia, după ce s-a asigurat. (F)
 7. Pietonii pot circula pe autostradă, dacă respectă regulile de deplasare. (F)

Discutați cu elevii răspunsurile lor și explicați situațiile care le sunt neclare.

- Pentru fixarea și aprofundarea cunoștințelor, **proiectați filmul** următor:
<https://www.scoalarutiera.ro/curs-legislatie/codul-rutier/obligatii-si-interziceri-pietoni>
Identificați, în materialul prezentat, situațiile cu cel mai mare impact asupra periclitării siguranței pietonilor în trafic.
Motivați-vă alegerea! Lucrați în perechi. Răspunsurile elevilor vor fi notate la tablă.

- **Proiectați filmele:**

<https://www.youtube.com/watch?v=HwgfnwUN1EA>

<https://www.youtube.com/watch?v=ivudKaDexcg>

Discutați pe baza materialelor prezentate.

Sugestii de întrebări:

Ce ați simțit în timpul vizionării filmelor?

Ce gânduri v-au apărut în timpul vizionării filmului?

Ce credeți că este corect sau greșit în situațiile expuse?

Ce ați învățat de aici?

Reflecție:

La sfârșitul lecției, le solicitați elevilor să noteze pe postit-uri răspunsurile pentru fiecare dintre următoarele întrebări:

Ce schimbări vei face în comportamentul tău ca pieton?

Ce sugestii ai da prietenului/colegului tău pieton, în urma celor discutate?

ACTIVITATEA 1: EU, PASAGER

Sunt un pasager responsabil!

Obiective:

- Cunoașterea drepturilor și obligațiilor călătorilor pe mijloacele de transport în comun.
- Conștientizarea importanței respectării principalelor reguli de siguranță în deplasarea cu transportul public.

Resurse:

- **Materiale:** videoproiector, laptop, ecran, fișe de lucru, minge
- **Timp:** 1 oră de curs
- **Metode:** conversația euristică, brainstorming, problematizare, metoda RAI

Repere teoretice:

- Reglementarea obligațiilor și a drepturilor, în calitate de călător cu mijloacele de transport public;
- Principiile care stau la baza transportului public în comun;
- Adoptarea unui comportament care să nu afecteze siguranța circulației cu mijloacele de transport în comun și care să nu pună în pericol viața sau integritatea corporală a persoanelor.

Desfășurare:

- **Vizionați** împreună cu elevii filmul: <https://www.youtube.com/watch?v=s8nLcx9bOzw>
Întrebați elevii care dintre regulile prezentate în film sunt cel mai adesea încălcate. Cereți-le să-și motiveze răspunsuri.
- Împărțiți elevii în 2 grupe și trasați următoarele sarcini de lucru:
Grupa 1: Completați punctele de suspensie cu situația ideală care ar trebui să apară în contextele prezentate.
Grupa 2: Completați punctele de suspensie cu ceea ce se întâmplă cel mai adesea în realitate, în situațiile date.

Fiecare grupă primește o **Fișă de lucru**, iar reprezentantul grupei va completa, în rubrica indicată, răspunsul pe care îl consideră potrivit, după negocierea cu ceilalți colegi.

FIȘĂ DE LUCRU

Nr. crt.	Situația ideală	Situația reală	Observații
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

Contexte:

- ✓ În stație așteaptă multă lume, autobuzul sosește cu întârziere și este destul de aglomerat, dar, pentru că nu vrei să întârziești la școală,.....
- ✓ Astăzi nu ai mâncat nimic la școală, iar în mijlocul de transport în comun îți aduci aminte că ai o gustare în ghiozdan și.....
- ✓ În fiecare dimineață asculți muzică la căști în timp ce te deplasezi spre școală. Ai ocupat un loc în autobuzul aproape gol și te gândești că ai putea să asculți muzica preferată fără căști, dar
- ✓ Te întorci de la școală însoțit de prietenul și colegul tău Mihai; tu stai în picioare, dar el, când tocmai a prins un loc confortabil în tramvai, este apostrofat de un pasager pentru că nu cedează locul unei persoane în vârstă. Te gândești că ar fi bine să îți aperi prietenul și.....
- ✓ Ultima oră de curs s-a prelungit cu 30 de minute, deoarece ați avut un invitat special la clasă. Autobuzul, care tocmai a oprit în stație, este foarte aglomerat, ușile acestuia abia se închid, iar tu nu vrei să pierzi antrenamentul de astăzi; așadar.....

- ✓ Ai obosit la ora de sport și ți-ar plăcea să ocupi un loc în autobuz, mai ales că ai de parcurs un drum destul de lung până acasă. Când oprește autobuzul în stație, îți propui să urci repede, poate chiar înainte de a coborî toți pasagerii, și.....
- ✓ Ai urcat în mijlocul de transport în comun și tocmai ai primit un SMS la care trebuie să răspunzi urgent. Ești sigur că ceilalți călători vor înțelege dacă nu te poți ține de bară și lovești ușor în stânga și în dreapta, când.....

Discutați cu elevii variantele oferite de ei și cereți-le să-și motiveze răspunsurile.

La rubrica de observații, elevii vor nota un X în cazul în care răspunsurile ambelor grupe coincid. După schimbul de idei al fiecărei grupe, ajutați elevii să sintetizeze ideile principale expuse.

Proiectați pe ecran și citiți împreună câteva reguli de conduită și de siguranță valabile în mijloacele de transport în comun:

- ✓ Respectă rândul și nu te repezi peste ceilalți călători!
- ✓ Permite-le celor din mijlocul de transport să coboare, apoi urcă tu!
- ✓ Nu bloca ușile! Atunci când ești în mijlocul de transport, păstrează distanța corespunzătoare, astfel încât ușile să se deschidă și să se închidă normal!
- ✓ Călătorește doar cu bilet sau validează abonamentul!
- ✓ Ocupă doar un singur loc, nu sta cu picioarele pe al doilea scaun!
- ✓ Când ești însoțit de alte persoane, vorbești astfel încât să nu-i deranjezi pe ceilalți!
- ✓ Nu sta cu ghiozdanul în spate, mai ales atunci când mijlocul de transport în care te afli este plin!
- ✓ Dacă asculți muzică la căști, reglează volumul astfel încât această să nu fie auzită și de ceilalți pasageri!
- ✓ În mijlocul de transport nu mănânci, pentru a nu-i deranja pe cei din jur, dar și din motive de igienă.
- ✓ Nu fi nepoliticos și nu te certa în autobuz!
- ✓ Atunci când te urci într-un mijloc de transport, înaintează pe interval cât poți de mult, pentru că nimănui nu îi place să rămână afară în așteptarea unui alt autobuz.
- ✓ Dacă tușești sau strănuți, acoperă-ți gura și nasul!

Reflecție:

Feedbackul se realizează prin metoda RAI (Răspunde-Aruncă-Interoghează):

Un elev din Grupa 1 aruncă o minge unui elev din Grupa 2, în timp ce rostește un termen utilizat în timpul lecției (ex. mijloc de transport, pasager, stație etc.), iar grupa care posedă mingea trebuie să-l definească în câteva cuvinte, apoi aruncă mingea înapoi altui elev; grupa care nu reușește să ofere răspuns este scoasă din joc.

ACTIVITATEA 2: EU, PASAGER

Pasagerul și obligațiile lui

Obiective:

- Cunoașterea regulilor de comportament pentru pasagerii din autoturisme.
- Identificarea riscurilor asociate deplasării cu autovehiculele.
- Identificarea comportamentelor adecvate în calitate de pasageri în autoturisme.

Resurse:

- **Materiale:** film; foi A4
- **Timp:** 1 oră de curs
- **Metode:** vizionare film, dezbateră, jocul didactic, munca independentă, lucru pe grupe

Repere teoretice:

- Comportamentul participanților la trafic
- Sisteme de siguranță

Desfășurare:

- **Activitate individuală** – joc, metaforă accident
Distribuiți fiecărui elev câte o foaie albă A4. Cu ajutorul dvs. sau al unui elev priceout, fiecare copil va realiza din foaia A4 un avion de hârtie.

După un moment ludic în care elevii încearcă „performanțele” de zbor ale avioanelor, îi rugați să lovească insistent avionul propriu de un obiect dur (bancă, scaun, perete etc.) până ce acesta este grav avariat.

Elevii vor încerca ulterior să refacă avioanele, astfel încât să fie iarăși capabile de a zbura.

Lansați o discuție în plen pornind de la următoarele întrebări:

Există vreun avion care a putut fi readus la forma inițială?

Există vreun avion care poate zbura la fel ca înainte de a fi avariat?

Ce s-ar fi întâmplat cu pilotul sau pasagerii, dacă ar fi existat?

Puteți compara jocul nostru cu situații din viața reală?

La finalul discuției introduceți tema activității: rolul pasagerilor în siguranța în circulație. Jocul este de fapt o metaforă pentru accidentul rutier și consecințele lui. Avionul poate fi o bicicletă, un moped, o mașină iar banca sau scaunul un zid, o altă bicicletă/mașină etc. Deși un accident este o situație mult mai gravă decât avarierea unui avion de hârtie, ideea de bază este aceeași: odată avariat, un vehicul poate fi readus la starea inițială doar în unele situații, cu mari eforturi și înlocuirea tuturor pieselor avariate.

- **Activitate frontală** – organizator grafic

Desenați pe tablă un cerc în care scrieți întrebarea „Cum ne comportăm când suntem în mașină?”. Cu ajutorul unui elev voluntar scrieți în raze toate răspunsurile elevilor. Insistați pe autenticitatea și varietatea răspunsurilor și cuprinderea a cât mai multe situații posibile (mașina părinților, a fratelui, a unui prieten mai mare, a unui profesor etc.).

După notarea tuturor răspunsurilor, marcați pe tablă comportamentele considerate de risc și comportamentele considerate adecvate. La final formulați cu elevii definiția comportamentului adecvat al pasagerului din mașină: comportamentul care nu împiedică șoferul să conducă vehiculul în siguranță.

- **Activitate frontală** - vizionare de film

Amenajați clasa astfel încât să puteți viziona confortabil filmul din link-ul de mai jos. Nu uitați să vizionați dvs. filmul anterior activității, pentru a decide dacă este adecvat pentru clasa dvs., dacă îl veți folosi integral ori pe secvențe. <https://youtu.be/m83xPebRZyMâ>

După vizionarea filmului împărțiți clasa în grupe de 5 elevi, cu sarcina de a identifica și nota toate comportamentele de risc ale tinerilor din mașină. La final purtătorii de cuvânt ai fiecărui grup vor prezenta rezultatul lucrului echipei. Un elev voluntar centralizează comportamentele identificate pe tablă sau flipchart.

Inițiați o discuție în plen pornind de la următoarele întrebări:

Ce comportamente au determinat producerea accidentului?

Cunoașteți tineri care se comportă ca cei din film?

Ce ar trebui schimbat pentru evitarea accidentului?

Reflecție:

Ce am învățat azi despre mine?

Cum ar trebui să mă comport în calitate de pasager?

ACTIVITATEA 3: EU, PASAGER

Cum călătorim normal într-un cadru nonformal

Obiective:

- Identificarea unor comportamente de risc la deplasarea în grup în afara orelor de curs.
- Cunoașterea reglementărilor privind deplasarea în tabere, excursii, expediții sau alte locații pentru desfășurarea unor activități de timp liber.
- Conștientizarea riscurilor la care se expun pasagerii atunci când nu respectă reglementările în vigoare.

Resurse:

- Materiale: Codul rutier (actualizat), flipchart/tabla, cretă colorată, markere
- **Timp:** 1 oră de curs
- **Metode:** conversația euristică, brainstorming, lucru pe grupe

Repere teoretice:

- Neatenția în trafic;
- Respectarea condițiilor de siguranță pe parcursul deplasărilor în grup cu autocarul/microbuzul;
- Adoptarea unei conduite corespunzătoare care să protejeze și să ajute conducătorul auto să prevină accidentarea sa, a pasagerilor și a celorlalți participanți la trafic.

Desfășurare:

- Citiți elevilor următoarea știre:

Microbuzul cu elevi din Bacău care a fost implicat, sâmbătă, într-un grav accident pe DN 1, avea ca destinație Oradea. Potrivit adevarul.ro, în vehiculul care a ieșit de pe carosabil și s-a oprit în șanș, cel mai probabil pentru că șoferul a adormit, se aflau 9 elevi din Bacău, care urmau să participe luni la Olimpiada Națională de Biologie, organizată de IȘJ Bihor.

„În jurul orei 17.00 am fost informat de acest accident. M-a sunat (...) soțul doamnei profesoare (...). Dânsul mi-a spus că microbuzul în care se afla și soția lui a suferit un accident. Din informațiile primite ulterior, copiii sunt în afara oricărui pericol. Avem probleme serioase cu doamna profesoară, care e operată chiar acum, dar și cu unul dintre elevi. Este vorba despre un tânăr care a fost transportat la Târgu Mureș și care a fost deja operat la femur. Din fericire, operația a reușit”, a declarat inspectorul școlar general din Bacău (...), potrivit sursei citate. (...) Bacăul a mai trimis doi elevi la Olimpiada de la Oradea, însă aceștia au ajuns în siguranță, fiind aduși de părinți cu mașinile personale.

***Adevarul.ro** mai scrie că, în urma accidentului, cinci răniți – doi adulți și trei minori – au suferit traumatisme severe și au intrat direct în sălile de operație. Ceilalți ocupanți ai microbuzului au suferit multiple traumatisme, dar fără a fi severe.*

<https://www.ebihoreanul.ro/stiri/ultima-or-31-1-35/elevii-raniti-in-accidentul-din-cluj-veneau-la-oradea-la-olimpiada-nationala-de-biologie-148432.html>

Discutați cu elevii situația expusă în articolul de mai sus.

Posibile întrebări:

Care sunt faptele prezentate?

Care pare a fi principală cauză a producerii accidentului? Ar putea fi și alte cauze? Dacă răspunsul este pozitiv, care ar fi acestea?

Ce urmări a avut accidentul?

Elevii aduși de părinți au circulat în condiții de siguranță sporită în comparație cu cei care au călătorit cu microbuzul?

Motivați-vă răspunsul!

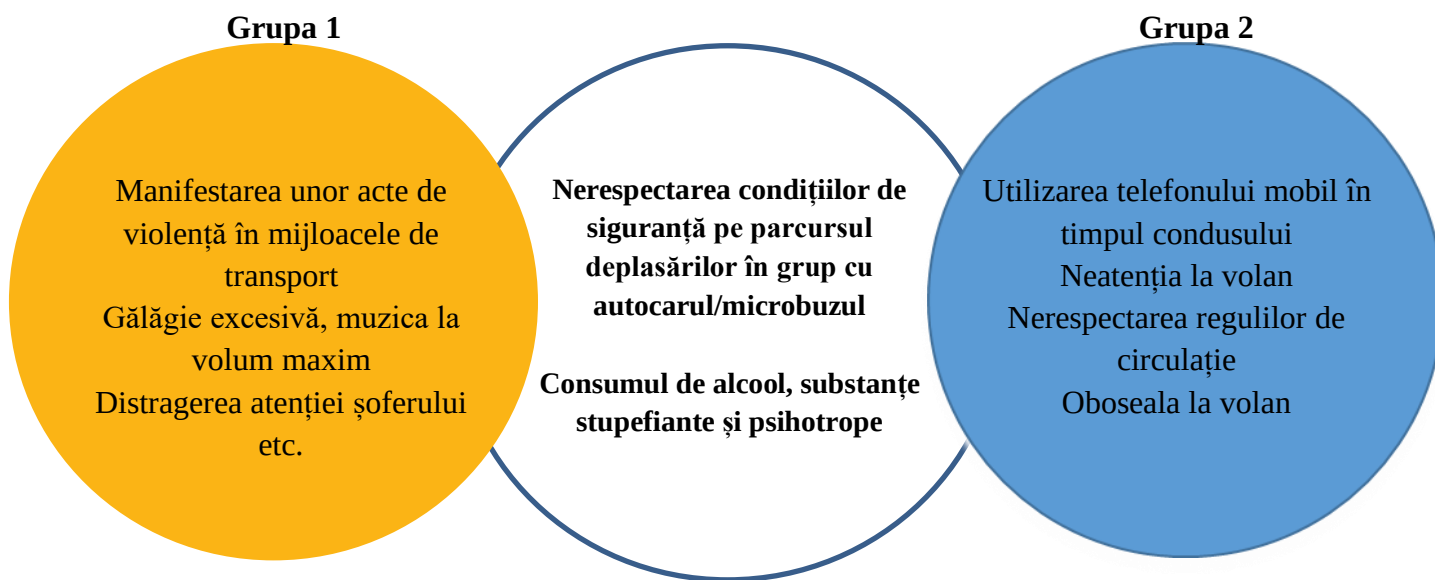
- **Lucru pe grupe:**

Împărțiți clasa pe 2 grupe și trasați următoarele sarcini de lucru:

Grupa 1: Identificați posibile cauze ale producerii accidentelor rutiere provocate de pasageri atunci când se circulă în grup cu mijloacele de transport pe distanțe lungi sau între localități.

Grupa 2: Identificați posibile cauze ale producerii accidentelor rutiere din culpa conducătorului auto, atunci când transportă grupuri de elevi pe distanțe lungi sau între localități.

Elevii își expun punctele de vedere și selectează punctele comune pentru ambele grupe.

Informați elevii despre prevederile Regulamentului cadru de organizare și desfășurare a taberelor, excursiilor, expedițiilor și a altor activități de timp liber.

Reflecție:

Le cereți elevilor să se logheze la Aplicația Teleskop și să răspundă chestionarului de feedback de tip A.

Ajutați elevii să se logheze sau să-și deschidă un cont, dacă nu au deja.

Răspunsurile elevilor sunt centralizate de profesor.

Teleskop A (formular la final de oră):

- 1. Cât anume ai înțeles din limbajul folosit de profesor?**
- 2. Cât ai reușit să fii atent la oră pe parcursul derulării acesteia?**
- 3. Cât consideri că ai înțeles din conținutul lecției?**
- 4. Cât anume consideri că profesorul ți s-a adresat și ție pe timpul lecției?**
- 5. Ți-au atras atenția chestiuni pe care intenționezi să le folosești în acțiuni viitoare?**

ACTIVITATEA 1: EU, CONDUCĂTOR

Comportamente de risc în trafic

Obiective:

- Identificarea unor comportamente de risc în trafic.
- Conștientizarea riscurilor la care se expun participanții la trafic atunci când au un comportament necorespunzător în trafic.
- Cunoașterea reglementărilor legale referitoare la aceste tipuri de comportamente.

Resurse:

- **Materiale:** laptop, videoproiector, ecran, flipchart/tabla, cretă colorată, postit-uri
- **Timp:** 1 oră de curs
- **Metode:** conversația euristică, brainstorming, jocul de tip Kahoot, metoda Ishikawa

Repere teoretice:

- Agresivitatea în trafic.
- Comportamentul necorespunzător în trafic prin crearea neîntemeiată a unor obstacole circulației și prejudicierea drepturilor altor participanți la trafic.
- Adoptarea unei conduite care să protejeze și să ajute conducătorul auto să prevină accidentarea sa și a celorlalți participanți la trafic.

Desfășurare:

- Verificați, printr-un joc de tip Kahoot, cunoștințele elevilor despre ce înseamnă comportamentele de risc, accesând linkul de mai jos:
<https://create.kahoot.it/share/eu-conducatorul/a5eb7322-675d-4078-a95f-4ed389774f9d>

Prin brainstorming, elevii expun termenii/sintagmele care presupun un comportament agresiv în trafic.

Elevii vor identifica, de asemenea, riscurile la care sunt expuși atât conducătorii auto, cât și pietonii care manifestă un comportament necorespunzător în trafic.

În etapa următoare a lecției, trasați următoarele sarcini de lucru:

Sarcina de lucru 1:

Identificați 5 dintre cele mai des întâlnite situații de comportament necorespunzător în trafic.

Activitatea elevilor:

- nerespectarea distanței regulamentare între autovehiculele aflate în mișcare;
- adresarea conducătorilor altor autovehicule unor cuvinte, expresii și/sau gesturi obscene;
- depășirea unui autovehicul și frânarea bruscă în fața acestuia, după revenirea pe banda de circulație, cu scopul intimidării;

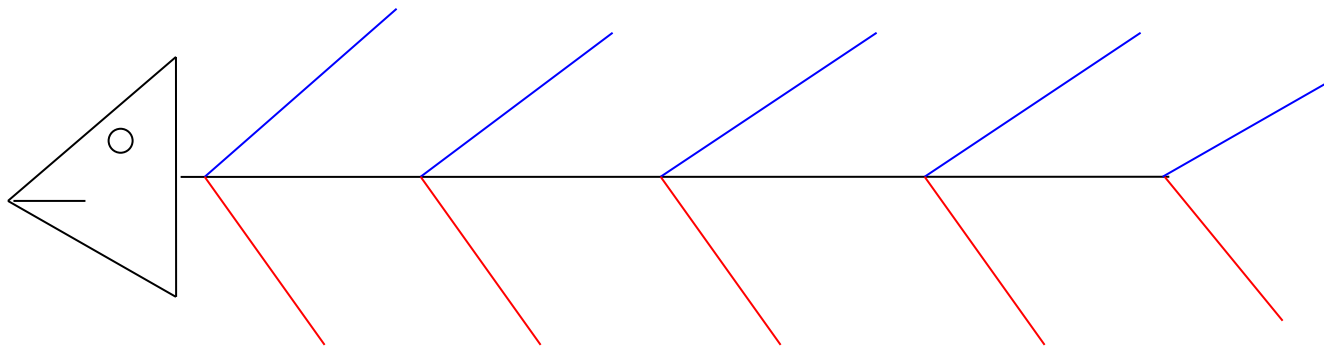
- semnalizarea cu farurile a autovehiculului din față cu scopul mutării acesteia pe altă bandă;
- atenționarea prin semnale sonore/luminoase a șoferilor de pe banda primă, în situația existenței unui semafor intermitent.

Sarcina de lucru 2:

Identificați, în Codul rutier, reglementările legale care fac referire situațiile date.

Sarcina de lucru 3:

Notați pe spinii albaștri situațiile de comportament necorespunzător în trafic, iar pe cei roșii reglementările legale corespunzătoare situațiilor date.

Reflecție:

La finalul activității, elevii notează pe post-it-uri ce ar schimba în comportamentul lor, pentru evitarea riscurilor în trafic. Post-it-urile nesemnate vor fi afișate pe tablă.

Purtați o discuție despre asumarea responsabilității asupra faptelor individuale și adoptarea unei atitudini care presupune evitarea comportamentului de risc în trafic.

ACTIVITATEA 2: EU, CONDUCĂTOR

Deplasarea cu moped

Obiective:

- Recunoașterea mijloacelor de deplasare care se încadrează în categoria moped
- Conștientizarea riscurilor la care se expune conducătorul unui moped în trafic
- Cunoașterea reglementărilor legale referitoare la aceste tipuri de mijloace de deplasare;

Resurse:

- **Materiale:** Codul rutier (actualizat), flipchart/tabla, markere, cretă, Anexa, Fișa de feedback
- **Timp:** 1 oră de curs
- **Metode:** conversația, brainstorming, Știu/Vreau să știu/Am aflat, Linia valorilor

Repere teoretice:

- Deplasarea cu moped;
- Delimitarea mopedelor de alte vehicule/autovehicule;
- Regulament rutier pentru conducerea mopedelor

Desfășurare:

- **Notați următoarele cuvinte pe tablă:** drum public, parte carosabilă, înmatriculare/înregistrare, moped.
Definiți termenii împreună cu elevii, utilizând Codul rutier actualizat, astfel:
 - ✓ **drum public** - orice cale de comunicație terestră, cu excepția căilor ferate, special amenajată pentru traficul pietonal sau rutier, deschisă circulației publice; drumurile care sunt închise circulației publice sunt semnalizate la intrare cu inscripții vizibile;
 - ✓ **parte carosabilă** - porțiunea din platforma drumului destinată circulației vehiculelor; un drum poate cuprinde mai multe părți carosabile complet separate una de cealaltă printr-o zonă despărțitoare sau prin diferență de nivel;
 - ✓ **înmatriculare/înregistrare** - operațiunea administrativă prin care se atestă că un vehicul poate circula pe drumurile publice. Dovada atestării înmatriculării/înregistrării este certificatul de înmatriculare/înregistrare și numărul de înmatriculare/înregistrare atribuit;
 - ✓ **înmatriculare/înregistrare permanentă** - operațiunea de înmatriculare/înregistrare prin care se atribuie certificat de înmatriculare/înregistrare și număr de înmatriculare/înregistrare pentru o perioadă nedeterminată;
 - ✓ **moped** - autovehicul, cu două sau trei roți, a cărui viteză maximă prin construcție este mai mare de 25 km/h, dar nu depășește 45 km/h și care este echipat cu un motor cu ardere internă, cu aprindere prin scânteie, cu o capacitate cilindrică ce nu depășește 50 cmc sau cu un alt motor cu ardere internă ori, după caz, electric, a cărui putere nominală continuă maximă nu depășește 4 kW, iar masa proprie a vehiculului nu depășește 350 kg, neincluzând masa bateriilor în cazul vehiculului electric.

Notați în centrul tablei/flip-chart-ului cuvântul moped

Verificați dacă elevii știu care sunt mijloacele de deplasare care se încadrează în categoria moped.
Elevii pot exemplifica: motoscuter, scuterul electric, trotineta electrică, motoreta, motocicletă etc.

- **Împărțiți elevilor din Anexă sau proiectați textul pe ecran.**

Anexă:

Conducătorii de moped trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- vârsta de minim 16 ani împliniți;
- să dețină asupra lor și să prezinte la control actul de identitate, permisul de conducere tip A1 și certificatul de înmatriculare al scuterului;
- să poarte obligatoriu cască de protecție omologată;
- pentru a circula pe drumurile publice, vehiculele, cu excepția celor trase sau împinse cu mâna și a bicicletelor, trebuie să fie înmatriculate ori înregistrate, după caz, și să poarte plăcuțe cu numărul de înmatriculare sau de înregistrare, cu forme, dimensiuni și conținut prevăzute în standardele în vigoare;

Recomandări importante pentru mopediști:

- să evite accelerările excesive și viteza mai mare decât limita legală;
- să folosească ziua luminile de întâlnire, evitând deplasarea între benzile de circulație;
- să nu facă “slalom” printre autovehiculele în mișcare;
- să se asigure că dispun de spațiu de frânare suficient;
- să păstreze permanent contactul ambelor roți cu suprafața carosabilului;
- să urmeze cursul de legislație în vigoare atât posesorii de motociclete, cât și cei de scutere;
- să nu urce în moped mai multe persoane decât locurile stabilite prin construcție;
- să circule pe un singur rând pe drumurile publice;

Se interzice conducătorilor de moped:

- să circule pe sectoarele de drum unde este instalat indicatorul “Acces interzis bicicletelor”;
- să circule pe trotuare, cu excepția pistelor special amenajate;
- să circule în paralel;
- să circule sub influența alcoolului;
- să se țină de un vehicul aflat în mers ori să fie remorcat de un alt vehicul;
- să circule atunci când partea carosabilă este acoperită cu polei, zăpadă sau gheață;
- să circule pe alte benzi decât cea de lângă bordură, cu excepția cazurilor în care urmează să efectueze virajul stânga;
- să circule fără echipament fluorescent-reflectorizant de la lăsarea serii până în zori sau când vizibilitatea este redusă.

Discutați conținutul textului de mai sus.

Întrebați elevii dacă sunt conducători de moped.

Care dintre informațiile prezentate în conținutul anexei le erau cunoscute și ce au învățat nou?

Puteți utiliza metoda: **Știu/Vreau să știu/Am aflat.**

Expuneți situația următoare:

Statutul trotinetelor electrice a fost reglementat în anul 2020, fiind similar circulației bicicletelor.

De asemenea, trotineta electrică a fost definită astfel: „vehiculul cu două sau trei roți și ghidon, utilizat pentru transportul unei singure persoane, care nu este prevăzut cu loc șezând sau care este echipat cu un loc șezând pentru conducător, al cărui punct de ședere de referință se află la o înălțime mai mică sau egală cu 540 mm în cazul celor cu două roți, respectiv la o înălțime mai mică sau egală cu 400 mm în cazul celor cu trei roți, a cărui viteză maximă prin construcție este mai mare de 6 km/h, dar nu depășește 25 km/h și care este echipat cu motor electric”.

În acest sens, viteza de deplasare a trotinetelor electrice este limitată, prin construcție, conform definiției, la 25 km/h.

Totodată, dacă un drum este prevăzut cu o pistă pentru biciclete, trotinetele electrice vor fi conduse numai pe pista respectivă, iar, în lipsa acestei piste, circulația trotinetelor electrice este permisă numai pe sectoarele de drum unde viteza maximă admisă pentru circulația vehiculelor este de 50 km/h.

Referitor la vârsta conducătorilor de trotinete electrice, potrivit normelor legale în vigoare, pentru a conduce o bicicletă sau o trotinetă electrică pe drumurile publice, conducătorul acesteia trebuie să aibă vârsta de cel puțin 14 ani.

Mai mult, în privința echipamentului, același act normativ prevede că bicicletele, mopedele și trotinetele electrice care circulă pe drumurile publice trebuie să fie echipate cu mijloace de iluminare și dispozitive reflectorizant-fluorescente. Este interzisă circulația acestora pe timp de noapte fără aceste mijloace și dispozitive în stare de funcționare. Casca de protecție este obligatorie pentru conducătorii de biciclete și trotinete electrice a căror vârstă este sub 16 ani, atunci când se deplasează pe partea carosabilă.

Regulile prezentate anterior sunt menționate în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, privind circulația pe drumurile publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare iar nerespectarea acestora constituie contravenție și se sancționează cu amenzi prevăzute în clasele a II-a și a III-a de sancțiuni, precizate în aceeași ordonanță, în funcție de regula încălcată.

Utilizând metoda „Linia valorilor”, elevii dau răspunsuri - **pro, contra sau sunt indeciși.**

Așezați elevii în clasă pe o axă imaginară, potrivit poziției adoptate față de problema în discuție.

Se dezbate părerile divergente și se încearcă formularea unei concluzii.

Reflecția

Le cereți elevilor să completeze fișa de mai jos:

FIȘA DE FEEDBACK

Astăzi am învățat _____

Astăzi mi-am reamintit _____

Astăzi am descoperit _____

Astăzi m-a surprins _____

Astăzi m-am bucurat _____

Astăzi m-a dezamăgit _____

Astăzi eu _____

ACTIVITATEA 3: EU, CONDUCĂTOR

Eu conduc, eu decid

Obiective:

- Cunoașterea regulilor de circulație pentru conducătorii de vehicule
- Identificarea modalităților de a spune „NU”
- Exersarea noțiunii de comunicare asertivă

Resurse:

- **Materiale:** film; foi A4
- **Timp:** 1 oră de curs
- **Metode:** vizionare film, dezbateră, jocul didactic, munca independentă, lucru pe grupe

Repere teoretice:

- Comportamentul participanților la trafic
- Sisteme de siguranță

Desfășurare:

- Exercițiu de dezgheț: „**Patru colțuri**”

Fiecare elev primește o hârtie în care desenează patru pătrate. Fiecare pătrat va fi completat cu câte o sarcină de lucru:

- Colțul din dreapta sus – ceea ce obișnuiești să faci duminică seara;
- Colțul din stânga sus – un hobby/o ocupație/un interes;
- Colțul din dreapta jos – ceea ce admiri la alți oameni;
- Colțul din stânga jos – ceea ce te deranjează la propria persoană.

Fiecare elev completează fișa de lucru timp de 5 minute.

Profesorul strânge fișele, le amestecă și le repartizează din nou. Fiecare elev caută posesorul foii, adresând întrebări, dar fără a arăta foaia. Când găsește posesorul, scrie prenumele său pe foaie și lipește foaia la loc vizibil.

Activitatea vizează abilitățile de comunicare ale elevilor, modul în care interacționează cu cei din jur. De asemenea, profesorul poate observa cât de bine se cunosc între ei elevii dintr-o clasă.

Exercițiul asigură coeziunea grupului.

Timp total de desfășurare: 10 minute

Aplicație pentru luarea deciziilor și influența grupului.

- Profesorul citește următoarea narațiune:

ALEGORIA BROSCUȚELOR

A fost odată un grup de broscuțe care doreau să se ia la întrecere. Țelul lor era să ajungă într-un turn foarte înalt. Se adunaseră deja mulți spectatori să urmărească cursa și pentru a le încuraja pe broscuțe. Totuși, niciunul dintre spectatori nu avea încredere că broscuțele vor reuși să termine cursa. Tot ce se auzea erau exclamații de genul: „Of, ce obositor! Nu vor reuși niciodată să ajungă sus!” Broscuțele începură să abandoneze... cu excepția uneia care se cățara vioaie mai departe. Spectatorii continuau să strige: „E prea mult! E imposibil! Nu va reuși nimeni să ajungă sus!”, dar broscuța se cățara mai departe. Nu vroia cu niciun chip să abandoneze. În final renunțaseră toate cu excepția acelei broscuțe, care, cu o imensă ambiție și rezistență, reuși să ajungă singură în vârful turnului. Toate celelalte broscuțe și spectatorii au dorit să afle cum a reușit broscuța să ajungă în vârful, după ce toate celelalte broscuțe abandonaseră cursa. **BROSCUȚA ÎNVINGĂTOARE ERA SURDĂ!**

Profesorul îi provoacă pe elevi la o discuție referitoare la:

- 🦎 modul în care comunică broscuțele unele cu altele;
- 🦎 tipul și sensul afirmațiilor rostite de broscuțe;
- 🦎 mesajul acestei alegorii.

Debriefing:

Profesorul face legătura cu luarea deciziilor în viață și modul în care elevii iau decizii sub influența celorlalți, inclusiv în comportamentul lor ca pietoni. El roagă elevii să identifice câteva reguli de circulație pentru pietoni apoi îi întreabă dacă atunci când le-au încălcat erau singuri sau sub influența grupului.

Profesorul provoacă elevii să răspundă la întrebări de genul:

- 🦎 **Cât de important este grupul de prieteni în luarea deciziilor obișnuite din viața voastră (inclusiv comportamentul de pieton)?**
- 🦎 **De câte ori ați trecut strada prin locuri nepermise „în gașcă”, chiar dacă voi nu vroiați asta?**
- 🦎 **De câte ori ați alergat sau v-ați hârjonit pe stradă, cu prietenii, chiar dacă știați că este periculos?**

Reflecție:

Ce am învățat azi despre mine?

Ce am învățat azi despre ceilalți?

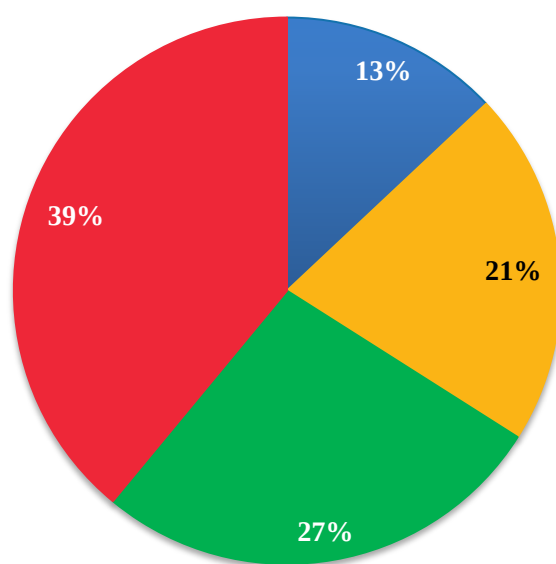
Cum ar trebui să mă comport în viitor în situații problematice?

Anexa 1. Activitatea: De ce să respectăm regulile de circulație?

Situația accidentelor grave de circulație produse din vina persoanelor minore în anul 2023
(conform Inspectoratului General al Poliției Române- Direcția Rutieră)

Grupa de vârstă	0-6 ani	7-10 ani	11-14 ani	15-18 ani
Număr de accidente	46	70	93	133
Persoane decedate	5	8	10	19
Persoane rănite grav	41	66	84	123

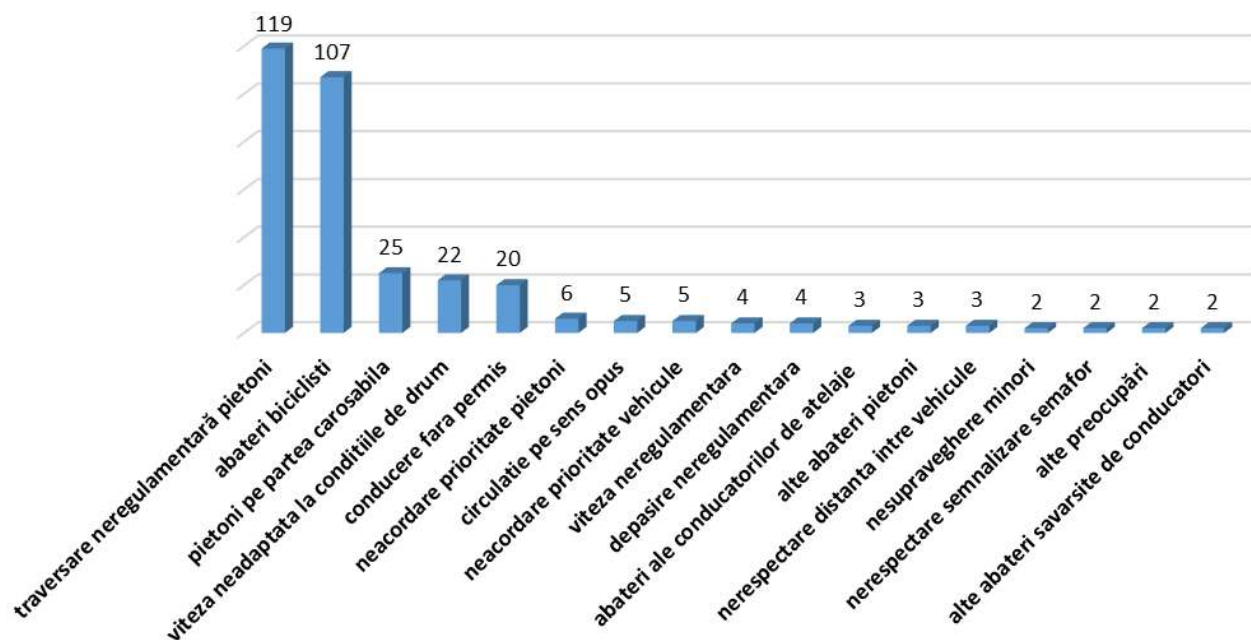

■ 0-6 ani ■ 7-10 ani ■ 11-14 ani ■ 15-18 ani

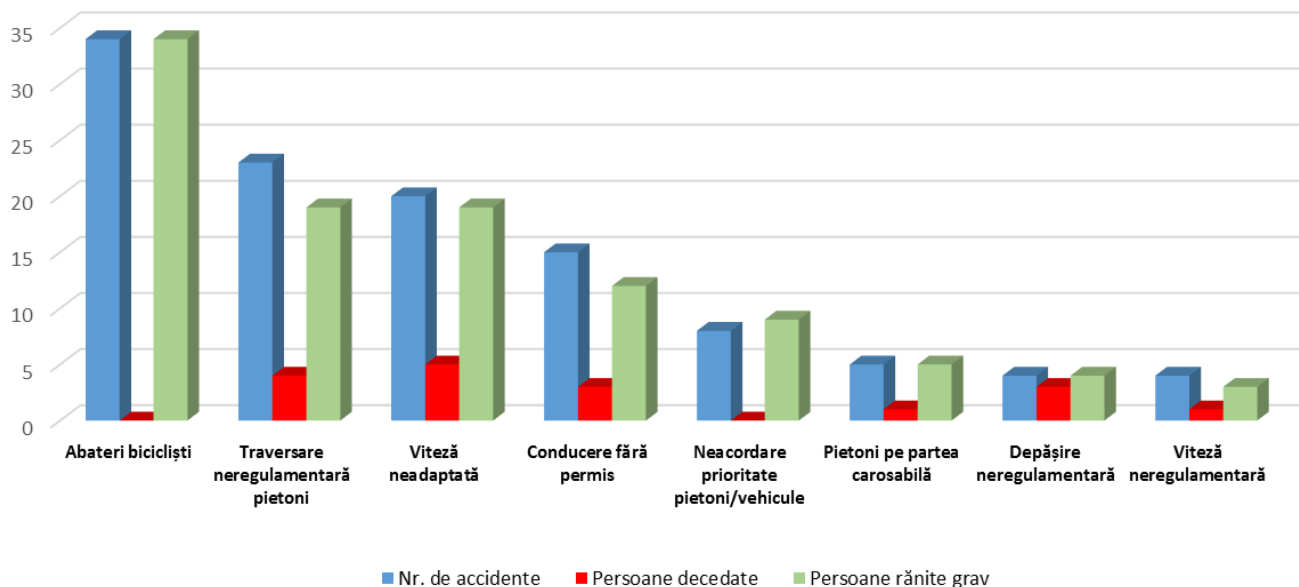
Principalele cauze de producere a accidentelor rutiere grave, înregistrate Principalele cauze de producere a accidentelor rutiere grave, înregistrate la nivel național în anul 2023, din vina persoanelor cu vârsta de **15-18 ani**:

Cauza principală de producere	Nr. de accidente	Persoane decedate	Persoane rănite grav
Abateri bicicliști	34	0	34
Traversare neregulamentară pietoni	23	4	19
Viteză neadaptată	20	5	19
Conducere fără permis	15	3	12
Neacordare prioritate pietoni/vehicule	8	0	9
Pietoni pe partea carosabilă	5	1	5
Depășire neregulamentară	4	3	4
Viteză neregulamentară	4	1	3

Principalele cauze de producere a accidentelor rutiere grave, înregistrate la nivel național în anul 2023, din vina persoanelor cu vârsta **mai mică de 18 ani:**

Accidente rutiere grave provocate de persoane cu vârsta de **15-18 ani în anul 2023:**

MINISTERUL EDUCAȚIEI
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE